KENT ERGONOMİSİNDE BİTKİSEL TASARIMIN ROLÜ: ÇANAKKALE ÖRNEĞİ¹

THE ROLE OF PLANT DESIGNING IN CITY ERGONOMICS: AN EXAMPLE OF ÇANAKKALE

*Alper SAĞLIK¹, Özgür KAHRAMAN², Elif SAĞLIK², Abdullah KELKİT¹,
Necla Ece DEVECİOĞLU¹, Baboo ALİ³*

¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Çanakkale / Türkiye

² Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lapseki Meslek Yüksekokulu Peyzaj ve Süs Bitkileri Programı Çanakkale / Türkiye

³ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarımsal Biyoteknoloji Bölümü Çanakkale / Türkiye

Öz: Kent yaşamı içerisinde, binalar dışında kalan açık alanların planlanması, tasarımı ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasında önemli bir rol üstlenen peyzaj mimarlığı disiplini, çalışmalarında, estetik özelliklerin yanında işlevselliği, ergonomik ve antropometrik verilere dayandırarak yaptığı planlama ve tasarımlarla sağlamaktadır. Mesleğin, kent içindeki hizmet alanı olarak tanımlanan açık alanlarda, yapısal elemanlar kadar bitkisel elemanlar da çok önemli yer tutmaktadır. Açık bir mekânın verimliliği, bütünü oluşturan öğelerin tekeline ve genelinde oluşturduğu ergonomiyle doğru orantılı olarak ilişkilendirilmelidir. Çalışmada, Çanakkale kent merkezinde bulunan Halk Bahçesi'nde kullanılan bitkilerin optimum özelliklerini korumada ne kadar başarılı oldukları, özellikleri bozulan türlerin tespiti ve bu duruma neden olan sorunlar belirlenmiştir. Bu sorunlar ergonomik açılarından değerlendirilerek, konum ve diğer bitkilerle kullanım göz önüne alınarak incelenmiş, karşılaşılan sorunlar ortaya konularak, çözüm önerilerinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bitkisel Tasarım, Çanakkale, Kent Ergonomisi, Halk Bahçesi

Abstract: In urban life, landscape architecture discipline plays an important role planning, designing and the sustainability of open space outside the building. In studies, it provides the functionality as well as aesthetic features, provides the ergonomic and anthropometric data basing the planning and the design. The professions, in the open area defined as the service area, herbal components has a very important place in the city as well as structural elements. An open space efficiency, should be associated the direct proportion of the ergonomics formed by the constituent elements in general and the monopoly. In the study, the optimum protection of the plants and the determination of the corrupted breed and the reason of this situation have been identified on the plants at Halk Bahçesi Çanakkale city centre. The problems evaluated according to ergonomic perspective and it is observed due to location, climatic situations and reaction of other herbals. In the research the encountered problems have been identified and the solutions have been made.

Key Words: Plant Design, Çanakkale, City Ergonomics, Halk Bahçesi

Doi: 10.17365/TMD.2016819762

- (1) *Sorumlu Yazar: Alper SAĞLIK, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Çanakkale / Türkiye, alpersaglik@myynet.com* *Geliş Tarihi / Received: 19.03. 2016* *Kabul Tarihi/ Accepted: 01.07.2016* *Makalenin Türü: Type of article (Araştırma – Uygulama / Research -Application)* *Çıkar Çatışması / Conflict of Interest: Yok / None* *“Etik Kurul Raporu Yok – None of Ethics Committee”*

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2016 Sayı: 08 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2016 Issue 08 Summer

ID:113 K:41

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

1. GİRİŞ

Kent parkları; trafik, yapısal yoğunluk, kalabalık, hava ve gürültü kirliliği gibi nedenlerle sürekli sıkışan ve gerilen kentlinin nefes alma ve yenilenme alanlarıdır (Yu vd., 2015). Bu alanlar kentliye sağladığı pozitif katkı yanında barındırdığı yeşil alan ve bitkiler ile de kente kimlik kazandıran ve kent ekolojisine olumlu katkılar sağlayan alanlardır (Mahmoud ve Omar, 2015).

Doğal etkileri yanında sosyal ve kültürel etkilere sahip kent parkları planlanırken ergonomik tasarımlara yer verilmelidir (Emür, 2007). Bu şekilde kullanıcıların isteklerine cevap verecek tasarımlarla süreklilik sağlanırken, konfor da aynı oranda artacaktır. Kentsel dış mekanlarda kullanılan bitkiler insan hayatında ekolojik izler bırakmasının yanında (Karaşah ve Var, 2012), görsel açıdan da kent ergonomisini arttırmakta ve böylece kentin yaşam kalitesine de önemli katkılar sağlamaktadır. Bu nedenle kent parklarında kullanılan bitkilerin özellikleri doğrultusunda kullanım şekillerinin iyi tasarlanması son derece önemlidir.

Bu çalışmada Çanakkale kent merkezinin önemli bir açık-yeşil alanı olan ve etrafında bulunan alanlardan kaynaklı yoğun olarak kullanılan Halk Bahçesi'ndeki bitkilerin optimum özelliklerini korumada ne kadar başarılı olduklarının ergonomik açılarından değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

2. MATERYAL ve YÖNTEM

Araştırmanın ana materyalini Çanakkale Kent Merkezinde bulunan Halk Bahçesi oluşturmaktadır (Şekil 1). Araştırmada, bu alandaki mevcut bitkilerin özelliklerini görsel açıdan sergileme durumları incelenmiş ve bu durumları ergonomik açıdan değerlendirilmiştir.

Şekil 1. Çalışma Alanının Konumu

Araştırmada konu ile ilgili literatür taraması yapılmış, özellikle ergonomik açıdan bozulmaların gözlemlendiği noktalarda fotoğraflar çekilmiştir. Çalışmada yerinde gözlem yapılarak etüd, veri toplama, analiz, sentez ve değerlendirmeye dayalı peyzaj araştırma yöntemi kullanılmıştır.

Araştırma üç aşamadan oluşmaktadır. Birinci aşamada bitkisel tasarıma yönelik bilgiler verilirken, ergonomi ile ilişkisi de ortaya konmuştur. İkinci aşamada Halk Bahçesi'ne yönelik tanıtıcı bilgilere yer verilmiştir. Bu kısımda alandaki bitkilerde tespit edilen bozulmalar hakkında ayrıntılı bilgiler aktarılmıştır. Üçüncü aşamada ise yerinde yapılan gözlemler sonucu elde edilen bulgular kuramsal bilgilerle desteklenerek alanda

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2016 Sayı: 08 Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE
May / June / July / August 2016 Issue 08 Summer
ID:113 K:41

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

bitkisel tasarım yönünden alınması gereken önlemler sunulmuştur.

3.ARAŞTIRMA BULGULARI

3.1. Bitkisel Tasarım ve Ergonomi

İnsan ve doğa arasındaki etkileşim sonucunda ortaya çıkan bir sanat dalı olan bitkisel tasarım uygulandıkları mekanlara estetik ve fonksiyonel anlamlar katmaktadır (Karaşah ve Var, 2012). Bitkilerin çizgi, doku, renk, form ve ölçü gibi özellikleri göz önünde bulundurularak diğer materyallerle olan ilişkileri istenilen şekilde düzenlenip alanın görsel kalitesi artırılabilir. Bu şekilde tasarımlarda özellikle estetik anlamda farklı kullanımlar ortaya çıkarılmaktadır (Kösa ve Atik, 2013). Kent ergonomisine katkı sağlayan bu durum aynı zamanda kentlinin yaşam kalitesinin artmasına da öncü olmaktadır.

3.2. Halk Bahçesi

Calvert ailesinin Çanakkale boğazı kenarında yer alan konağının bahçesinden geri kalan bir bölüm olan Halk Bahçesi, İngiliz bahçesi özelliklerinde tasarlanmıştır. Bu alan 1938 senesinde kamulaştırılmıştır. 22 Kasım 2009 tarihi itibarıyla Park alanı 36.500 metrekaredir ve içinde alanın ilk kuruluşundan itibaren korunan ağaçlar bulunmaktadır (Şekil 2) (Sağlık, 2014).

Şekil 3. Halk Bahçesi'ndeki Yoğun Bitki Doku

Park alanının bir kısmı koruluk niteliğinde orman ağaçlarından oluşmaktadır ve görsel olarak süs niteliği taşımamakla birlikte yoğun bir gölge mekan sağlamaktadır. Devlet hastanesi, Valilik, Eski Kordon, İskele Meydanı gibi alanlara yakın olması bu alanın yoğun olarak kullanılmasına neden olmaktadır. Günümüzde halen aktif olarak kullanılan bu alan bünyesinde çocuk oyun alanları, açık alan spor aletleri, TEMA evi, çaybahçesi, düğün salonu, küçük bir amfi gibi rekreasyonel alanlar bulunmaktadır. Alanda yoğun ve bakımsız bir bitkilendirme mevcuttur (Sağlık, 2014).

3.3. Halk Bahçesi'ndeki Bitkilerin Kent Ergonomisi Açısından Durumu

Halk Bahçesi'nde daha önce yapılan çalışmalardan da yararlanılarak, arazideki gözlemler sonucunda bitki türü olarak geniş yapraklı ağaçlar ve çalıların ağırlıkta olduğu belirlenmiştir (Tablo 1).

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2016 Sayı: 08 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2016 Issue 08 Summer

ID:113 K:41

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Tablo 1. Halk Bahçesi'ndeki Bitki Türleri

No	Latince isim	Türkçe isim
1	Abelia grandiflora Rehd.	Abelya
2	Abies bornmuli- eriana Motif.	Kazdağı Göknarı
3	Acer negundo	Akçaağaç
4	Acer pceudoplatanus	Yalancı Akçaagaç
5	Aesculus hippocas- tanum	At Keşanesi
6	Agave americana	Sabır Bitkisi
7	Albizzia jülübrissin	Gülübrişim
8	Berberis thunbergi atropurpurea	Kadın Tuzluğu
9	Betula alba	Huş
10	CaesalpiniagÜuesü Wali.	Pasa Bıyığı
11	Caşanea sativa	Keşane
12	Catalpa bignonioides	Katalpa
13	Cedrus libani	Toros Sediri
14	Celtis austratis	Çitlenbik
15	Cercis siliquastrum	Erguvan
16	Cornus sanguinea	Kızılçık
17	Cotoneaster franchetti	Dağ Muşmulası
18	Cupressus arizonica	Mavi Servi
19	Cupressus gowen- niana	Kokulu Servi

20	Cupressus semper- virens	Adi Servi
21	Cydonia japonica	Japon ayvası
22	Elaeagnus angustifolia	İğde
23	Eriobotrya japonica	Malta Eriği
24	Euonymus japonica	Taflan
25	Ficus carica	İncir
26	Forsythia intermedia	Alınçanak
27	Fraxinus excelsior	Adi Dişbudak
28	Fraxinus ornus	Dişbudak
29	Gleditschia triacanthos	Amerikan Gladiçyası
30	Hedera helix	Orman Sarmaşığı
31	Hibiscus syriacus	Ağaç Hatmi
32	Juglans regia	Adi Ceviz
33	Juniperus sabin	Sabin Ardicı
34	Lagerstroemia indica	Oya
35	Laurus nobilis	Defne
36	Lavandula angustifolia	Lavanta
37	Ligustrum japonicum	Ağaç Kurtbağı
38	Ligustrum japonicum aurea	Alacalı Kurtbağı
39	Lonicera iberica	Çalı Hanımeli

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2016 Sayı: 08 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2016 Issue 08 Summer

ID:113 K:41

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

40	Maclura pomifera	Yalancı Portakal
41	Melia azedarach	Teşbih Ağacı
42	Morus alba	Dut
43	Morus alba pendula	Sarkık Dut
44	Nerium oleander	Zakkum
45	Olea europaea	Zeytin
46	Paulownia tomentosa	Pavlonya
47	Philadelphus coronarius	Filbahri
48	Phillyrea latifolia	Akçakesme
49	Phoenix canariensis	Palmiye
50	Photinia serrulata	Parlak burç
51	Picea pungens	Ladin
52	Pinus brutia	Kızılcam
53	Pinus pinea	Fıstık Camı
54	Pittosporum tobira	Pitosporum
55	Platanus orientalis	Doğu Çınarı
56	Populus alba	Ak Kavak
57	Prunus armenica	Kayısı
58	Prunus cerasiferae	Süs Eriği
59	Prunus laurocerasus	Karayemiş
60	Punica granatum	Süs Narı
61	Pyracantha coccinea	Ateş dikenli
62	Robinia pseudoacacia	Yalancı Akasya

63	Rosa spp.	Gül
64	Salix alba	Ak Söğüt
65	Salix babylonica	Salkım Söğüt
66	Sambucus ebulus	Bodur mürver
67	Santolina chamaecyparissus	Santolina
68	Senecio bicolor	Bahçekül
69	Sophora japonica	Sofora
70	Sorbus torminalis Crantz	Akça ağaç yap. üvez
71	Spiraea vanhouttei	Keçi Sakalı
72	Syringa vulgaris	Leylak
73	Taxus baccata	Adi Porsuk
74	Thuja orientalis	Doğu Mazısı
75	Tilia grandiflora	Ihlamur
76	Trachycarpus excelsa	Kendir Palmiye
77	Ulmus campestris	Karaağaç
78	Viburnum opulus	Kartopu
79	Viburnum tinus	Herdem yeşil kartopu
80	Vitex agnus castus	Hayıt
81	Washingtonia robusta	Palmiye
82	Weigela florida	Vangelya
83	Yucca gloriosa	Avize Çiçeği

(Karamoğlu, 1974; Gültekin, 1994; Erduran ve Kabaş, 2010)

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2016 Sayı: 08 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2016 Issue 08 Summer

ID:113 K:41

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Yapılan incelemede araştırma alanındaki bitki türlerinin kent ergonomisi açısından değerlendirilmesi Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Halk Bahçesi’ndeki Bitkilerin Kent Ergonomisi Açısından Değerlendirmesi

No	Özellik	Bozulma Durumu	Fotoğrafı
1	Doku	Seyrelme	
2	Form	Üstten Dallanma	
3	Biçim	Eğilme	
4	Form	Ani uzama/ Cılız Gövde	
5	Biçim	Eğilme/ Aşırı Budama	
6	Form	Üst Dokunun Kalması	
7	Doku	Aşırı Gölge/ Kuruma	
8	Doku	Yaprak Dökme	
9	Biçim	Boy Kısılgı	
10	Doku	Aynı Tür Sık Dikim	

Alan İçindeki Bitkilerin Ergonomik Açısından Durumu

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2016 Sayı: 08 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2016 Issue 08 Summer

ID:113 K:41

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

11	Form	Aşırı Budama		alandaki türlerin güneş ışığı için bir mücadeleye girmesine neden olmuştur. Bu yarış ile beraber özellikle biçim ve form özellikleri bozulmaya başlamıştır. Alanda en çok görülen bozulma olaylarının başında gövde eğrilmesi, ani uzamaya bağlı olarak gövdenin normalden cılız kalması gelmektedir. Yüksek boylu ve geniş yapraklı ağaçların yarattığı gölge doku altında kalan alanda ise mevcut bitkiler gün ışığından yeterince faydalanamadığı için kısa boylu, cılız, kuru yapraklı kalmışlardır. Ayrıca alanda gün ışığını içeri almak için yapılan sert budamalar ise bazı türlerin form özelliklerinin tamamen kaybolmasına yol açmıştır. Alandaki istilacı türlerin bazı bitkileri tahribatı ile kurumalar ve gövde oyulmaları da meydana gelmektedir.
12	Form	Farklı Tür Sık Dikim
13	Form	Çürüme/Oyulma
14	Form	Başka Bitki İstilasası

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Kent ekolojisine sağladığı olumlu katkıların yanı sıra kent ergonomisi açısından da son derece önemli olan kent parklarında, kullanılan bitkilerin tasarım aşamasında özellikleri dikkate alınmalıdır. Bitkilerin özelliklerini ön plana çıkarabildikleri planlamalarda kentlinin beklenti içinde olduğu görsel kalite artırılarak bu durumun kentin bütününe yayılması sağlanabilir.

Bitkisel tasarım ilkeleri doğrultusunda kent ergonomisi özelinde yapılan bu araştırmada alanda çoğu bitkinin optimum özelliklerini sergileyemedikleri gözlemlenmiştir. Bu durumun en önemli nedeni alanda bilinçsiz bir şekilde çok yoğun olarak bitki kullanımının var olmasıdır. Daha önceleri koruluk olarak kullanılan bu alanda zamanla koruma statüsü kazanan bitkilerde budama, eksiltme vb işlemlerin yapılamayışı

Sonuç olarak Halk Bahçesi'nde genel anlamda bitki türlerinin fazla olmamasına karşın aynı türlerin yoğun kullanımının alanda görsel kaliteyi düşürdüğü ve bu durumun kent ergonomisine ise negatif olarak yansıdığı gözlemlenmiştir. Çalışma alanında mevcut bitkilerle ilgili yapılması gerekenler ve alınması gerekli önlemler şunlardır:

- Alanda aynı türde ve çok sık dikilmiş türler seyreltilmeli,
- Güneş ışığının yer yer içeri alınması adına bazı bitkilerde budama yapılmalı,
- Gövde formu bozulan, kuruyan, hastalanan türler alandan uzaklaştırılmalı,

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2016 Sayı: 08 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2016 Issue 08 Summer

ID:113 K:41

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

- Yeşil ağırlıklı renk tonu farklı renk özellikleri gösteren bitkilerle değiştirilerek renk çeşitliliği sağlanmalı,
- Doku ve form özellikleri ile etkileyici türler alanda odak noktalarında kullanılmalıdır.

KAYNAKÇA

AKINCI-VURAL, Z.B., BAT, M., (2010). Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma, Journal Of Yaşar University, 20(5)3348-3382

EMÜR, S.H., (2007). Kentsel Yaşam Kalitesi Bileşenleri Açısından Açık ve Yeşil Alanların Önemi- Kayseri/Kocasinan İlçesi Park Alanlarının Analizi. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 22: 367-396

ERDURAN, F., KABAŞ, S., (2010). Parklarda Ekolojik Koşullarla Dengeli, İşlevsel ve Estetik Bitkilendirme İlkelerinin Çanakkale Halk Bahçesi Örneğinde İrdelenmesi. Ekoloji. 19 (74): 190-199

GÜLTEKİN, E., (1994). Bitki Kompozisyonu. Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Ders Kitabı No:10. Adana

KARAMANOĞLU, K., (1974). Türkiye Bitkileri I. Cilt. Fon Matbaası. Ankara

KARAŞAH, B., VAR, M., (2012). Trabzon ve Bazı İlçelerinde Kent Dokusundaki Bitkilendirme Tasarımlarının Ölçü- Form Açısından İrdelenmesi. Bartın Orman Fakültesi Dergisi. 14: 1-11

KÖSA, S., ATİK, M., (2013). Bitkisel Peyzaj Tasarımında Renk ve Form; Çınar(Platanus orientalis) ve Sığla (Liquidamber orientalis) Kullanımında Peyzaj Mimarlığı Öğrencilerinin Tercihleri. Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi. 14 (1): 13-24.

MAHMOUD, H.A., OMAR, H.R., (2015). Planting Design For Urban Parks: Space Syntax As A Landscape Design Assessment Tool. Frontiers Of Architectural Research. 4 (1): 35-45

SAĞLIK, A., (2014). Çanakkale Kenti Rekreatyon Potansiyelinin Kentlerin Yaşanabilirliği Açısından Değerlendirilmesi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 224s., Çanakkale

YU, C., DIJKEMA, P.J.G., JONG, M., SHI, H., (2015). From An Eco-Industrial Park Towards An Eco-City: A Case Study In Suzhou. Journal Of Cleaner Production. 102: 264-274

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2016 Sayı: 08 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2016 Issue 08 Summer

ID:113 K:41

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

EXTENDED ABSTRACT

Urban parks are the relaxing and taking rest and breathing areas for the citizens who are continuously being shackled up due to the city traffic, structural density, crowd, air and noise pollution in urban life. These areas provide an identity to the city because of their green spaces and plants that give positive contribution to the citizens as well as play an important role and contribution to the field of urban ecology. For this purpose, ergonomic designing must be taken into account while planning urban parks having its social and cultural impacts along with natural effects. The general characteristics such as shape, color and texture of already available plants in urban parks, possess green spaces, not only increase the ergonomics of the city visually but they will also make an important contribution to the quality life of the city. Therefore, the ways of the usage of plants used in urban parks, in accordance to their characteristics, are extremely important to be well designed. In this study, it has been aimed to evaluate that how successful the optimum protection features of the plants found in Halk Bahcesi, which is an important green-open area situated in Canakkale city center, and its surroundings according to the ergonomic point of views. In this research, the visually displaying status of the characteristics of existing plants of this area has been examined and then those conditions were evaluated from ergonomic points of view. This study consists of three different stages. In the first stage, the relationships between ergonomics have also been revealed while providing information about the plant design. The information have been included in the second stage related to identifying the Halk Bahcesi. In this section, the detailed information about the deteriorations detected in plants were transferred. In case of its third stage, the findings of the observations made on the spot by taking the necessary precautionary measures in terms of plant design in the field supported by theoretical information were presented. The visual quality of the area can be increased by considering the line, texture, color, shape and size like properties of plants arranging them to the desired relations with other materials. In this way, the different usages of designs are revealed particularly in terms of aesthetic. This situation is also leading to increase the life quality of the citizens that contribute to urban ergonomics. Halk Bahcesi, the remaining part of the garden of Calvert family house located at the bank of Canakkale Bosphorus, has been designed by taking into account the feature characteristics of an English garden. Broad-leaved trees and bushes have been found heavily in the Halk Bahcesi as plant species in the observations. The coniferous plants species were given place in a larger amount than those plant species which are already found in the area. In case of deciduous species, it has been observed that the evergreen plants were given a small place in number.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2016 Sayı: 08 Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

May / June / July / August 2016 Issue 08 Summer

ID:113 K:41

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

In the area, specially; *Pinus brutia*, *Ulmus campestris*, *Fraxinus excelsior*, *Cupressus sempervirens* and *Laurus nobilis* like plant species have been found in heavy numbers. According to the observations, the plant species in the research area have been evaluated in terms of city ergonomics. Characteristics of the plants used in the design phase of urban parks should be considered and extremely important in terms of city ergonomics in addition to their provided positive contributions to urban ecology. During the planning in which the plant characteristics to be placed forefront because of their visual quality can be achieved by increasing the expectations of the citizens when this situation could spread to the whole city. It has been observed that most of the optimal properties of plants could not be demonstrated in the area during this research work, particularly conducted in urban areas, by considering the city ergonomics in terms of the principles of plant designing. The most important reason of this situation is the usage of dense plantation in the area in the unconscious ways. Woody plants have been used in this area previously and then the conservation status of plants by pruning caused the decrease of species in the area, and they did not perform entering to an operation to control the sunlight. Especially, the manner and shape related features of the plants were started deteriorating due to such competition. Stem bending of the tree was seen one of the very common event at the beginning of deteriorating events in research area, and it was occurred due to the sudden elongation of plant stem which normally remained weak. Plants found under the shade of tall and broad-leaved trees, in the research area, became short in height, rickety and having dry leaves because they could not take sufficient benefit from the available sunlight. In addition, the hard pruning is done to let the sun-light of day in the research area has led to the complete loss of the characteristics of some types and forms of plants so that they could institute in the field of invasive species and the destruction of some plant species from their occurring stem. As a result, although it should not be same species of plant as compared to the overall decrease in Halk Bahcesi, and the extensive use of visual quality of research area has been observed that this situation has been reflected in city ergonomics negatively. So, the necessary precautions and measures to be done about the existing plant in the study area given as follow: The same kind in the area and frequently planted species should be eliminated, on behalf of the intake of places of sunlight in some plant then pruning should be done, deteriorating form of stem, dry leaves, disease affected species should be removed from the area, green primary color tone of different variety of colors changing with the plant showing the color characteristics must be provided, and such plant species should be used in the focused area that have impressive texture, shape and color like characteristics visually.